

SEFER HAMITZVOT #223 – GEIRUSHIN (DIVORCE)

(1) דברים פרק כד

(א) כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו:

Is it a Din – this is how you achieve divorce – or could it actually be a real
“Mitzvah” under certain circumstances?

(2) רש"י דברים פרק כד פסוק א

(א) כי מצא בה ערות דבר - מצוה עליו [לגרשה] שלא תמצא חן בעיניו:

(3) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה רכב

והמצוה הרכ"ב היא שצונו לגרש בשטר על כל פנים כשנרצה לגרש והוא אמרו יתעלה (תצא כד) וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו רוצה לומר דין גרושין בשלמות במסכתא המחוברת לזה רוצה לומר מסכת גטיין:

(4) רמב"ם הלכות גירושין פרק י הלכה כב

אשה רעה בדעותיה ושאינה צנועה כבנות ישראל הכשרות מצוה לגרשה שנ' +משלי כ"ב+ גרש לך ויצא מדון, ואשה שנתגרשה משום פריצות אין ראוי לאדם כשר שישאנה, שאין זה מוציא רשעה מביתו וזה מכניסה לתוך ביתו.

Could have quoted our Passuk – Ervat Davar. Clearly then, Rambam doesn't think
it's a real “Mitzvah” to divorce her.

(5) ספר החינוך מצוה תקעט

משרשי המצוה, לפי שהאשה נבראת לעזר לאדם והיא לו כאחד מכלי חמדתו...ואחר שכן, היה מרצונו ברוך הוא שכל זמן שיקוץ נפשו בכלי הזה שיוציאנו מביתו. ומן הטעם הזה יש מרבותינו שיאמרו בגמרא גיטין [צ' ע"א] שאפילו הקדיחה תבשילו יכול לגרשה, כלומר מפני דבר קטן, אחר שאינה לו אלא ככלי יקר שבבית. ומהם שיאמרו כי מהיות הכלי הזה בצלמו בדמותו וחננה האל לצרכו ולכבודו, עינים לראות ואזנים לשמוע ונפש שכלית, אין ראוי להוציאה ולשלחה מעליו כי אם בטענה גדולה, וכענין שאמר הכתוב כי מצא בה ערות דבר. אבל מכל מקום דברי הכל שכשמצא בה דבר גדול, שראוי לגרשה מן הטעם שזכרתי, שהיא לא נבראת אלא בשבילו, ואחר שהיא לו מורת רוח ונפשו קצה בה, אין הכרח עליו להיות אתה על כל פנים כאשר יעשו קצת מן האומות שיכרתו ברית עם האשה ברית חזקה עד שאול תחתית, ולא תירא על הפירוד... ואמנם ציותנו התורה בשלחנו

אותה לבלתי שלחה בדבור לבד, פן יהיה לנו זה לאבן נגף ולצור מכשול להיות זמה בתוך עמנו, שתטעון המזנה על בעלה כי הוא גרשה ממנו, גם יהיה מעשה הגירושין מצוי הרבה. אכן עתה שנתחייבנו לכתוב הדברים בספר והעד עדים צריכה להראות שטר כל הטוענת גירושין. ועוד תועלת בדבר, כי בתוך כך תנוח חמת האיש לפעמים וינחם מלגרש אותה, וגדול השלום...

ונוהגת מצות גיטין בכל מקום ובכל זמן. ועובר על זה וגירש את אשתו ולא כתב לה הגט כמצות התורה וכענין שפירשו חכמינו זכרונם לברכה, ביטל עשה זה. ועונשו גדול מאד, לפי שדינה כאשת איש והוא מחזיק אותה כמגורשת, ועונש אשת איש ידוע כי הוא מן העברות החמורות בתורה יותר.

(6) שו"ת הרשב"א חלק א סימן יח

וכן על הגרושין משום דיש מקצת הגרושין שהן בעברה כגון שלא מצא בה דבר עברה ומגרשה ששנוי/שנאו/המשלח. ואף על פי שיש מצוה במקצתן כגון אותן נשים שנשאו בעברה שמצוה לגרשן לא פליגי רבנן לגרושין שיברך במקצת הגרושין ולא יברך במקצתן.

Some want to read in the Rashba that the Mitzah includes divorcing one who is Matza Bah Ervat Davar

(7) תלמוד בבלי מסכת גיטין דף צ עמוד א

מתני'. בית שמאי אומרים: לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה דבר ערוה, שנאמר: +דברים כ"ד+ כי מצא בה ערות דבר; ובית הלל אומרים: אפילו הקדיחה תבשילו, שנאמר: כי מצא בה ערות דבר; ר' עקיבא אומר: אפי' מצא אחרת נאה הימנה, שנאמר: +דברים כ"ד+ והיה אם לא תמצא חן בעיניו.

1. Both BS and BH require a reason for divorce. R Akiva doesn't. 2. For B"H there's no "Mitzvah" so you can divorce her for any reason but for B"S it's a "Mitzvah" and so only if Matzah Bah Ervat Davar.

(8) תלמוד בבלי מסכת גיטין דף צ עמוד ב

+מלאכי ב'+ כי שנא שלח - ר' יהודה אומר: אם שנאתה שלח, ר' יוחנן אומר: שנאו המשלח. ולא פליגי: הא בזוג ראשון, הא בזוג שני; דאמר ר' אלעזר: כל המגרש אשתו ראשונה - אפילו מזבח מוריד עליו דמעות, שנאמר: +מלאכי ב'+ וזאת שנית תעשו כסות דמעה את מזבח ה' בכי ואנקה מאין [עוד] פנות אל המנחה ולקחת רצון מידכם, ואמרתם על מה על כי ה' העיד בינך ובין אשת נעוריך אשר אתה בגדתה בה והיא חברתך ואשת בריתך.